

UNRRA Team 191

DIENOS ŽINIOS

Nr. 82 (101) II metai

Glasenbach, 1946 birželio 15

PRIEŠ 6 METUS.

Vakar susikaupę minėjome vieną sunkiausių mūsų tautos valandų. Šiandien gi vėl kiliame gedulingas vėliavas minėtai, ko nuostabi tasa ir buvo vakarykščia diena.

1940 m. birželio 15 d. buvo mūsų vargų pradžia. Ta diena, kaip ir šiandien, buvo irgi žviesus šėstadienis, ir niekas jokiam šventinam pykčio nejaute, niekam savo valios primesti neorėjo. Tūkstančiai abiturientų gavę tadien atestatus, virpančiom širdim rengėsi pirmajai gyvenimo šventei, nuo kada pradės lygiateisių žmonių gyvenimą. Ir staiga, lyg tamsus netcoras iš giedro dangaus, kaip Ciurlionis paveiksle juodas vanagas ant nerūpestingai su piele žaidžiančio vaikuko, mūsų vieškeliais ir miestų gatvėmis pasipylė šventinėji tankai, griaudami nedidelių, bet jaukių namų gyvenimą. Čia padėjome tašką savo namų rinėiai ir užvertėm savito gyvenimo puslapius. Prasidėjo vežimai, apkasai, šaudymai, bėginai tarsi siasį iki šiol, o nežinios ribos yra neišmatuojamos. Ir viso to pradžia anas saulėtas šėstadienis prieš seserius metus.

Šiandien kenčiam daugelis ne dėl savęs. — XXII mūsų rūpinasi kultūringi vakarai — kenčiam dėl artimiausių ir visos atutos, kuriems nei mes, nei jie patys, nei vakarai negali padėti. Kenčiam iki laiko, kaip ir kiekvienas kentėjimas yra laikinas ir niekam jokio keršto sirdy neturime — kerštas nekrikščioniška sielėnujų ypatybė ir mūsų lietuviams nebūdingas.autos nebeiniu pradžia minime susikaupę ir solidarizuodami su sintais tūkstančių lietuvių, kurie anos birželio 15 dienos pasekoje gyvena sunkesni, už mūsų gyvenimą, šiandien laisva valia susilaikome nuo visų linksmybių ir žvėgų.

Minėdami sunkiasias dienas, stiprinkime viltį ir tau pykime jogas ten netui, kada būsim pasaukti Teutos atstatymo darbams.

G.

UNBERTO ATVYKO I ISPANIJĄ

Roma. - Užvakar apie 16 val. eks karalius Umberto aplėdė Romą. Vidaus politikos padėtis itin rimas atslūgo. Tą dieną dē Gasperi parengė valstybės sefo pareigas.

Madrides. - Tą pačią dieną iš Barcelonos buvo pranešta, kad karalius Umberto atvyko į Barcelona, kuž žėdėjo praieisti naktį ir kitą dieną vykti į Lisaboną.

Lisabonos. - Ekskaralius Umberto vakar 11 valandų 15 min. lėktuvu atskrido į Lisaboną. Italc pasiuntinys Lisabonoje sutiko karalių ir nuyuko su juo į italu pasiuntinybę Lisabonoje. Ekskaralius su savo saina apsigyveno hercego Condral de Cintra namuose.

Ministras pirmininkas de Gasperi kalbėjo per radiją į italu tautą, kviesdamas rėmti respubliką.

Penkionis valandoms po ekskaraliaus Umberto išvykimo praejus buvo paskelbtas jo atsisisukinas į italu tautą. Ten daroma vyriausybėi prieštastu, kad ji pasielgusi neteisėtai, veikusi revoliucionieriskai iš išsukusi valdymo formos pakeitimą.

"Aš turėčiau pasirinkti - sako jis savo atsiseukinim - arba nusileisti jėgai, arba išsaukti kraujo praliejimą. Ir aplėdau Italiją tik todėl, kad nemėčiau taip nan brangaus kraujo praliejimo. Krastas ir tauta gali kiekvienoje sunkioje valandoje pasitikėti manin, kaip istikimaisiu Italijos sūnuni."

MASKVOS PERSPEJIMAS TITO

Londonas. - Gerai informuotu diplomatiniu šaltuokniu nuomone, Tito lenkynasis Maskvoje nedavė lauktu rezultatu, nes Stalinas Jugoslavijai priežadėjo tik diplomatinę ir moralinę paramą, tiesė pilną, tačiau tuo pat metu pasakė, kad sovietai nevartosia jokios jos Jugoslavijos pretenzijose dėl Triesto ar tai karinio pobūdžio, ar "staigios liaudies masės skelijos" formoje tol, kol Italijoje esančios britų karinės pajėgos.

PASAULIO MAITINIMO PADETIS PASITAISE

Buenos Aires. - Herbertas Hoover, kuris šiuo metu kalioja po pietų Ameriką, pareiskė, kad pasaulinė maitinimo padėtis per sekandius tris mėnesius deka Argentinos ir Šiaurės Amerikos maisto produktų pristatymui žymiai pasitaisys. Toliau jis pranešė, kad šiu metu, gegužės mėn. Argentina į užjūrį išsiuntė 600.000 tonu maisto produktu.

GEDULO DIENA.

Pabaltės tautų vėliavos gedului pusiau nuleistos,
Vėsu, vėduose ryšku rintis ir susikaupinas. Dar ir šiandien prieš
akis stovi prieš 5 aktus natyti vaizdai.

X

X

X

Prieš 5 metus.

Nickas niekad negales užmirsti tada natytą vaizdą,
saldanciu kraują cyslėse, kai svėtinieji prievarta išvezė mūsų bro-
lius ir seseris. Ir argi galima užmirsti tuos atsisveikinimo žvilg-
snius, metimus, gal būt, paskutinią kartą į tėviskę; tuos momentus,
kai senyvos moterys puolė bučiuoti gintąją ženę, nebesitikėdamos
istverti istrenino dienų, tuos žoko dar nėsuprantančių, bet pikto
nūjaučiančių vaikų veidus, per kuriuos ritiesi perlindas asėros?
Argi galima užmirsti?

Actas kuris iš mūsų neturi to skaudaus likimo is-
tiktu, giminių. O dristų tvirtinti, kad kiekvienam buvo išplestas
draugas ar geras pažįstamas, nes nei vieno kaimo ar miestelio ta
diena neaplenkė po visa kraštą burzgia sunkvežiniai. Pabėgus liki-
mo būtinai susilaukė ir mes, tada dar išlikę, jei Dievo ranka nebū-
tu kitaip gyvenimo keliu pakreipusi. To paties likimo susilaukė ir
daugumas brolių, neieškojusių pastogės kitur, o tokėdamiesi, kad
atejusiai galį pasikaisti. Norėtai mus pasiektia per Amerikos lietu-
vių spaudą žinios, kad tūkstančiai likusiųjų pasieka prieš 5 metus
istrentųjų pėdonis.

Ir už ką? Ar jie buvo kuon nors nusikaltę? - Ne!
Nickam ir niekados! Jie turėjo palikti tėviskę tik todėl, kad per
daug ją nylėję! Kad troško būti laisvi! Kad buvo lietuviais! Kuo
kalti tie kūdikiai, susilaukę to likimo? - Tuo, kad jie gimę lietu-
viais!

Nors mintinis susijunkime su jais, jei jie prigijo
svėtinoje ženeje, jei juos šalna ir piktieji nepakando ir susikau-
pine pagerbkine juos. O tikėkines, kad teisingumas vis tiek laims
ir mes vėl susitiksime laisvoje tėviskoje.

M.S.

Iš B. Brazdžionio poezijos.

Iš tėvynės o kur nan keliauti,
Kur gyvenimo ieškot, kokioj šaly,
Kur nan rast dangaus gražesnę skliautą,
Pabardliai kur tokio žali?..

ATOMINĖS ENERGIJOS KONTROLĖ

Londonas. - New Yorko pirmą kartą susirinko Jungtinių tautų atomo komisija. Ji išrinko savo pirmininku delegatą Baruchą. Šis išdėstė amerikiečių pasiūlymą atomo energijai kontroliuoti. Pagal tą pasiūlymą, turi būti įsteigta tarptautinė įstaiga, kurios žinioje būtų atomo energijos gamyba. Planas taip pat numato pavertti šonkeijas prieš neteisėtą atomo energijos pavertimą, ir už atomo energijos komisijos nusiųstų sulaužymą. Jungtinių tautų Charta turi būti pakeista, panaikinant tokius teisėtus atvejais, kada nusikalstama nutarimams, kuri ličia atomo energiją. Atitinkamai kontrolei komisijai įsistatius, Jungtinės Amerikos Valstijos jau su pažindins suiki šiol pasiūlytais tyrimų rezultatais. Tarptautiniai kontrolei toliau besivystant, JAV bus pavestos tam tikros funkcijos tarptautinėse įstaigose.

SOVIETŲ ZONOJE DRAUDLAMA LANKYTIS

Viena. - Sovietų komendantūra Vienoje nurodė 1 idimo amerikiečių profesoriaus sąjungos atstovui Irving Brown, kuris austa ru prof sinių sąjungų buvo pakviestas aplankyti prof sinių sąjungos mokyklą ir jaunų mokytojų būrą, kuriame yra Hartmanis, „sovieta zonoje. Nors ir buvo tartasi ir atnaujinasi, nurodymo laukti 1 idimo; nolaici no priežastis taip pat dar paslyptų.

PAKEITAI IS AMERIROS

Amerikiečių karinių pajėgų Austrijoje vyriausios būstinės pranešimu, naminas draudimas siusti i Austrija privačius siuntinius is Amerikos Jungtinių Valstybių bei kitų krestu. Siusti galima n bendrečius maisto produktus, rūbus ir vaistus. Siuntinys gali svėrti ne daugiau, kaip 5 kg.

GROMYKO ISPANIJOS KLASIMU

Siandien ryšium su Ispanijos komisijos api, Franco ro žina pranešimu, posėdžiavo Pasaulio Sąjunga Taryba. Austrija delegatas pasiūlė, kad UNO generalinis susirinkimas kovai su Franco r žinu intusi tokiu priemoniu, kurios jai atrodė tinkamos. Sovi su atstovas Gromyko pareiškė, kad debartini pad tie Ispanijoje nera grynei jos vidcus, bet daugiau tarptautinis reikales. Franco pasie kas valdžios tik padedamas užsienio faistų. Is ivairių dokumentu matyti, kad Franco per kara rėd Hitleris ir Mussolinis. Ispanija siandien esanti karo nusikaltaliu privalostis ir pavojingas faiz no lizdas. Saugumo Taryba, pasak Gromyko, neturinti susilaikyti nuo gr itu ir konkrečiu priemoniu panaudojimo; ji turinti ispanu problema patikti UNO pilnati s susirinkimui. Po Gromyko kalbos Taryba posėdi atidejo pirmadi niui.

Direktorius kalba.

Per šn. birželio mėn. 10 d. įvykusias UNRRA'os dalinio 191 darbo Glasenbacho netindą iškilmes, dalinio direktorius p. Gullion pasakė kalbą, kuria šia išdėdant:

Draugai, dalinio bendradarbiai ir Glasenbacho gyventojai!

As jaučiu dideli malonumą, kreiptis į Jus visus, mįnint vienerių metų mūsų buvimo Glasenbacho sukaktuves.

Kai praėjusiais metais atvykome į Salzburgą, nežinojome, kas mūsų čia laukia, bet nors ir būtume žinoję, būsimąjį čia gyvenimą, visvien būtume vykę. Mums tuo pat buvo pavesta repatrijuoti kasdien po 1500-2000 žmonių. Jūs galite įsivaizduoti, kiek turėjome praleisti laiko ir idėti darbo, vykdydami repatriaciją, ypač per pirmąjį ir antrąjį mėnesį. Turėjome įvairių tautybių žmonių: rusų, lenkų, graikų, vengrų, bulgarų... Todėl aš tikiuosi, kad Jūs mums atleisite, jei mes, atrodo, įsiranę tuo darbu, kuri atlikome būdami šioje stovykloje.

Siandien mes čia nematome tos prisikętos nuotaikos, kuri buvo prieš metus, bet ramų, tvarkingą bendruomenės gyvenimą, kuris yra šiek tiek panašus į buvusį gyvenimą tolynėje.

Atsinaujantis metais daugumas suras naują pastogę, kur vėl galės pastoviai isikurti.

Belinsys 191 nuo isikūrimo pradžios taip pat pasikeitė: iš septynių bendradarbių liko tik 4. Šis dalinys buvo pī pirmasis, kuris atstovavo UNRRA Salzburgo krašte, o taip pat seniausia, nepertaukiamai veikianti komanda Austrijoje amerikiečių zonoje.

Rytoj du mūsų bendradarbiai mus paliks ir išvyks į naują paskirimo vietą. Tegul te draugystė, kuri čia Glasenbacho, liks su jais ir atėtyje.

Todėl tegul šis minėjimas nebūna mums vien tik kaip sveikintinis netinių sukaktuvių, bet taip pat atsiviekinimas no parėiskinas tiems dviems - Josse Heynderika ir Jean de Kalper, kurie mūsų daliniui daug pasidarbavo.

Norėčiau taip pat nuosirdžiai padėkoti ir tiems stovyklos gyventojams, kurie savo darbu prisidėjo prie šio minėjimo suporganizavimo.

Pasirašė:

Phillip Gullion

Direktorius.

=====

GAUJU TERORAS LENKIJOJ

Versuva. - 40 lenkų teroristų gauja užpuolė keliaivinį traukinį 60 km. nuo Liublino. Ji sustabdė traukinį, liepė keliaiviams išeiti iš vagonų ir išstojo šovitu karščių, lenkų vyriausybės valdininkų ir komunistų. Traukinyje buvusi ji sovietų armijos kariai pasipriešino, ir įvyko susisaudymas, per kurį buvo užmesti vienas sovietų karininkas ir keturi kariai.

VAKARŲ VALSTYBES AUSTRIJOS KLUSIMU VILNINGOS

Bregenzas - "Neue Zürcher Zeitung" iš Londono Austrijos klausimu tarp kitko rašo: paskutiniomis dienomis britų užsienio politikos nuomonė dėl Austrijos pasikeitė. Šios valstybės, naudingi. Visi šie nuomonės didž. Britanijoje pasirodė dar prieš išsprendžiant Paryžiaus Tirolio klausimą. Per Robertus Zern. Rūmuose visų partijų ir vyriausybės kalbotojai pritarė austrų reikalavimams dėl Piuto Tirolio.

Londonas, Vašingtonas ir Paryžius per atšalinimą užsienio reikalų ministrų konferenciją, kuri prasidės šiandien, nutarė pakviesti politiką Austrijos atžvilgiu. Ir prisidės prie to sovietai, sunku dabar dar ką nors pasakyti.

MASKVA NESUTINKA, KAD BŪTŲ SUDARYTA VOKIETIJOS VALS

TYBIŲ SĄJUNGA.

Londonas. - Maskvos radijos atstas britų planą sudaryti Vokietijos valstybių sąjungą, aiškindami, kad toks susanynas yra "nacistinės Europos nacių idėja". Jei Bevinas tą planą įteiktų Paryžiaus užsienio reikalų ministrų konferencijai, tai susidurtų su esėriusiu sovietų pasipriešinimu.

Vienintelis skirtumas tarp to pasiūlymo ir senų nacių planų tas (taip buvo kalbama per Maskvos radijo stotuvą) tas, kad naciai norėjo sukurti nacistinę Europą, o Bevinas norėjo sukurti Europą anglo-saksų valdžioje. Už Vokietijos valstybių sąjungos plano slėptis mintis padalinti Vokietiją ir Europą į du priešingus pasaulius.

Londonas. - Amerikos užsienio reikalų ministras ketvirtadienį iš Vašingtono išvyko į Paryžių dalyvauti konferencijoje.

Užsienio reikalų ministras Bevinas į Paryžių išvyksta šiandien.

VOKIETIJOJE BRITŲ ZONOJE NUGINKNUOTI VOKIEČIŲ KARINIAI

Londonas. - Britų karo įstaiga Vokietijoje praneša, kad vokiečių kariniu pajėgų britų zonoje nuginklavinimas baigtas. Visos vyriausios karo būstinės ir visi stebai panaikinti. Iš vokiečių dalinių 95 % demobilizuoti ir atleisti; 5%, t.y. maždaug 150 000 vyrų, palikta svarbiaus darbus atlikti, pav. minų valymu tarnyboje arba kaip karo belaisviai. Jokie buvę kariniu pajėgų vyrai nepriimami į britų karinių pajėgų dalinius, išskyrus vokiečių policiją, nėra nei vieno ginkluoto vokiečių junginio britų zonoje.

ZEMĖS REFORMOS PRADŽIA VAKARŲ VOKIETIJOJE

Londonas. - Britų karinės įstaigos pradėjo savo zonoje dalinimą didelių dvarų. Pradžioje vykdomas nusevinimas dvarų, turinčių virš 500 ha. Taip pat pastatai, gyvuliai ir įrankiai gali būti nusevinti, jei jie r ikalinti ukio vadinai.

LAISVĖS IVEŽIMAS Į VOKIETIJOS VAKARŲ ZONAS

Berlynas. - Kontrolės Taryba, susitarus su įvairių zonų krastais, išleido potvarkį, pagal kurį leidžiama įvežti visų rusių prekes į amerikiečių ir prancūzų Vokietijos okupuotas zonas. Tik sovietų zonoje esančios firmos privalo gauti leidimą iš sovietų karinės valdžios, jei nori įvežti prekes. Iš paskirtų zonų išvežimas yra skirtingai sutvarkytas, reikia gauti leidimą kiekvienoje zonoje.

LENKŲ VYSKUPAI PASISAKO PRIEŠ VARSUVOS REŽIMĄ

Varsuva. - Laikiena rintu nesusipratimu tarp bežnyčios ir lenkų vyriausybės dėl lenkų vyskupų aštriais žodžiais suredaguota laiško, kuris bus perskaitytas sekanti sekmadienį visose bežnyčiose. Laiškas suredaguotas Gmstachsovoj per vyskupų konferenciją, kurioje dalyvavo 32 lenkų vyskupai, arkivyskupai bei kardinolai August Hlond ir Sapiha. Laiške aštriausiais žodžiais suarkiamas saugumo policijos veikimas taip pat ir teroristų ginkluoti užpuolinai, tuo pat metu variausybė kaltinama suvaržiusi esančias laisvę.

Prasburgas. - Politinis įtempimas Slovakijoje toliau aštrėja; komunistai puola demokratų partiją ir šviesninkus, priekis dami jiems pastengas atsiskirti. Teis priekaištais rindamiesi, komunistai nesutinka su rinkimų rezultatais, pagal kuriuos Slovakijoje balsų daugumą gavo demokratų partija; tai partijai, kaip daugumos partijai, nesutinka užlaisti priderancia vieta, vyriausybę ir savą valdą.

TRUMPOS ŽINIOS

Viena. - "Associated Press" žinionių gen. Mark W. Clark trečiadienio du kartu protestavo prieš sąūdymo į taikinį pratimus, kuriuos sovietų medžioklės lėktuvai atliko virš amerikiečių aerodromo Tulln. Šia proga viena karta buvo pateikyte į raudoną vėliavą, iškelta ant amerikiečių radijo stulpo višūnės Viena. - Prieš kuri laiką sovietai uždaro Dunojus pakrantės Viena-Tulln kelią, kuriuo amerikiečių buvo palaikomas tiesioginis susisiekinas su aerodromu.

Tehėranas. - Tarp Irano centrinės vyriausybės ir Azerbaidžiano autonominės vyriausybės pasirešyta sutartis, pagal kuri Azerbaidžianas atsisako nuo autonomijos ir vil lieta Irano dalimi, atsisako ir nuo savo vyriausybės ir bus tuo tarpu provincijos ir miestų tarybos valdoma.

Vašingtonas. - Prezidentas Trumanas paskyrė kabinetą komisija savo vadamsi Palestinos politikai apginti.

Per žydų po atviru dengum demonstracijas New Yorko kalbėtojas reikalavo, kad didysis Jeruzalės Mufti būtų suintas ir nuteistas kaip karo nusikaltėlis.

Londonas. - Andruso trupių pirmas transportas su virš 1000 vyrų jau atvyko į Angliją.

Vašingtonas. - Vien tik spiliojiniais vadinami Baltuosiuose Rūnuose Londono spaudos planšėnai, pagal kuriuos prezidentas Trumanas vyksias į Maskvą pasitarti su ministru pirmininku Stalinu, jei užsienio reikalų ministrų konferencijoje Paryžiuje nepavyktų.

Londonas. - Per britų darbinėjų partijos suvežėvima, vietoj Harold Laski partijos pirmininku išrinktas valstybės ministras Noel Baker.

Tehėranas. - Tehėrano laikraščio "Khabar" planšėnu, centrinė vyriausybė galutinai susitaro su Azerbaidžianu. Susitarime numatoma: 1. priimti azerbaidžianus į centrinę vyriausybę, 2. istiegti provincijos parlamentą, 3. laikyti savarankiskas azerbaidžianiečių policijos pajėgas ir 4. atlyginti už nusavintus dvarus.

Londonas. - Užsienio reikalų ministras Gruber pareiškė, kad austrų vyriausybė it ika sąjungininkų kontrolės tarybai notą, prašydama išvesti DP's iš stovyklų, kurios yra vakarų Austrijoje.

Londonas. - Francūzų steigiamasis susirinkimas prezidentu išrinko socialistų kandidatą Aurio.

Budapeštas. - Budapešto politinė policija suskė nauja fašistų senoksle, kurio nariai buvo daugiausieji studentai. Suinti du studentai, kurie nužudė sovietų virsila. Kaip senokslo kurstytojai suinti ir benediktų ordono vienuoliai, vienas tėvas jezuitas ir dar vienas dvasiškis.

Dienraštį leidzie Spaudos Darbuotojų Kolektyvas.